

RAČUNOVODSKO SPREMLJANJE ZALOG V STORITVENI DEJAVNOSTI

**Predavateljica:
doc. dr. LIDIJA ROBNIK**

Računovodenje zalog v skladu SRS 4 in MSR 2

Računovodenje zalog je v skladu SRS 4 in MRS 2 zelo obsežno in pomembno področje, kar posledično pomeni, da je treba evidentirati vse vrste zalog, med katere uvrščamo:

- material,
- drobni inventar,
- trgovsko blaga,
- proizvode in
- storitve (gradbene).

Evidentiranje zalog

Evidentirati, spremljati in kontrolirati je treba posamezne vrste zalog, ki se nahajajo na različnih nahajališčih, kot so:

- lastna skladišča,
- pri kooperantih,
- na poti od dobavitelja,
- na poti h kupcem ali v tranzitni trgovini,
- storitvenih dejavnosti.

Material uporabljamo pri proizvodni oziroma storitveni dejavnosti, medtem ko se trgovsko blago uporablja pri trgovski dejavnosti (nakup za nadaljnjo prodajo).

Zaloge nedokončane proizvodnje (1)

- **metode izpolnjenosti pogodbe** se uporablja pri gradnji za trg, ko se prihodki pripoznajo šele ob dokončanju objekta in dejanskem prenosu lastništva objekta (poslovnega prostora, stanovanja, objekta) na kupca.

Ker se po tej metodi prihodki ne morejo določiti in izenačiti s stroški obdobja, v katerem so nastali, glavnino stroškov do prodaje zadržimo v zalogah nedokončane proizvodnje in

Zaloganedokončane proizvodnje (2)

- **metode stopnje dokončnosti del** je obračunska metoda, po kateri se prihodki in odhodki pripoznajo sorazmerno s stopnjo dokončnosti del oziroma izpolnjenosti pogodbe. Bistveno je, da se prihodki izenačijo s pogodbenimi stroški, nastalimi pri doseganju stopnje dokončnosti del, tako da je v izkazu poslovnega izida vključen dobiček, ki ga je mogoče pripisati deležu opravljenega dela.

Metodo je možno uporabiti v primerih, ko je znan končni rok izpolnitve ter zneski prihodkov in stroškov, ki so potrebni za izvedbo ali jih je možno oceniti (to se pojavlja pri pogodbah, ki so sklenjene na ključ).

Prepoznavanje prihodkov in stroškov (1)

Pogodbeni prihodki se pripoznajo kot prihodki v obračunskih obdobjih, v katerih je delo opravljeno in pogodbeni stroški se priznajo kot odhodki, kolikor se nanašajo na opravljene storitve. V primeru, da delo še ni opravljeno, se stroški, ki se nanašajo na prihodnje gospodarske dejavnosti, zadržujejo v zalogah.

Organizacija na podlagi stopnje dokončnosti del izmeri prihodke, uporabiti mora metodo, ki zanesljivo meri opravljeno delo. Od vrst pogodb je odvisno, kako bomo določili stopnjo dokončnosti, saj jo lahko določimo na podlagi razmerja od določenega dneva že nastalih pogodbenih stroškov, na podlagi podatkov o dejansko opravljenem delu ali na podlagi

Prepoznavanje prihodkov in stroškov (2)

V primeru, ko niso izpolnjeni pogoji za prepoznavanje prihodkov na podlagi stopnje dokončanosti del, se stroški ne smejo zadrževati v zalogah, ampak se morajo pogodbeni stroški pripoznati kot odhodki. Prihodki se pripoznajo v znesku, ki bo po vsej verjetnosti tudi plačani.

Morebitne izgube ni mogoče zadrževati v zalogah, ampak jo je potrebno izkazati, čeprav posel še ni dokončan.

Direktna poraba materiala (1)

Material se knjiži na zalogo materiala. Knjiži se po prejemu dokumentu (dobavnici) in se prevzem naredi z izvirno knjigovodsko listino, kot je prevzemnica. Na osnovi dobavnice se prejme račun, ki je lahko sproten ali zbiran za mesečne dobave.

Na dobavnici so vsi podatki, ki so pomembni za vodenje materialne evidence.

Bistvo materialne evidence je, da se lahko dokaže, da je nabavljeni material vgrajen v izdelke ali porabljen za opravljene storitve, ki so posledica opravljanja dejavnosti.

Direktna poraba materiala (2)

Prejeti računi se knjižijo na zalogo razreda 3 in nato se na podlagi izdajnic poraba knjiži na posamezni delovni nalog.

Ko je proizvodnja izdelka končana se poraba materiala iz razreda 4 prenese v razred 6, kar pomeni, da se evidentira in vodi med zaloge gotovih izdelkov.

Po SRS 4 se lahko nabava materiala knjiži direktno v razred 4, če je material takoj dan v uporabo.

Direktna poraba materiala (3)

Namenska nabava in poraba materiala se dokaže z delovnim nalogom, ki je odprt za posamezen proizvod ali opravljeno storitev.

Potrebno je vedeti, katera nabava in poraba materiala se veže in gre direktno na porabo na določen proizvod ali storitev, zato je treba izračunati:

- potrošek (količina porabljenega materiala),
- strošek (ob prejemu računa količina x cena).

Strošek materiala je del kalkulacije lastne cene, poleg stroškov storitev, amortizacije in dela.

Določene materiale ni možno evidentirati na zalogo (npr.: beton, asfaltna zmes, gramoz, pesek ipd.).

Direktna poraba materiala (4)

Določene obrtne dejavnosti, ki so registrirane, kot storitvene dejavnosti, se nabavljeni material med letom direktno evidentira med stroški in pomembno je, da se ob koncu poslovnega leta naredi popis premoženja in obveznosti do virov sredstev.

Pomembna je kontrola stanja dejanskih zalog materiala in tistega materiala, ki se je med letom evidentiral direktno med stroški.

V primeru popisa sredstev in obveznosti do virov sredstev je treba ob koncu leta kontrolirati in v primeru, da je določen material na zalogi, je potrebno stornirati stroške, ki so se med letom direktno knjižili v stroške in povečati zaloge.

Nadzor nad zalogami (1)

Zajema podroben pregled vseh nujnih sestavin knjigovodskih listin, preverjanje njihove verodostojnosti ter povezanosti med njimi, da se ugotovijo morebitne nepravilnosti (nepravilna ali pomanjkljiva knjiženja, neusklajene postavke na različnih knjigovodskih listinah v zvezi z istim materialom ipd.).

Stalno kontroliranje usklajenosti skladiščne kartoteke materiala, ki nabavo, oddajo in zaloge materiala spremlja podrobno količinsko, z razvidom knjigovodstva materiala, ki spremlja gibanje materiala podrobno tako količinsko kot vrednostno, je zelo pomembno.

Nadzor nad zalogami (2)

Stalno kontroliranje usklajenosti skladiščne kartoteke materiala, ki nabavo, oddajo in zaloge materiala spremlja podrobno količinsko, z razvidom knjigovodstva materiala, ki spremlja gibanje materiala podrobno tako količinsko kot vrednostno, je zelo pomembno.

Primerjavo količinskih podatkov izvajamo vsaj enkrat letno, še boljše je, če to delamo sprotno, kot je mesečno ali večkrat letno.

Pri inšpekcijskih nadzorih je težko dokazati, da začnemo novo poslovno leto brez zalog, saj je odvisno od vrste storitvene dejavnosti ali obrtniško proizvodne dejavnosti.

ZAKLJUČEK

**HVALA
ZA
VAŠO
PRISOTNOST.**

**Poslovno svetovanje in izobraževanje
dr. Lidija Robnik s. p.
lidija.robnik@triera.net**